

MŰSZAKI LEÍRÁS

és mellékletei: látványtervek, javasolt berendezési tárgyak, költségbecslés, a kivágandó fák listája

MŰSZAKI LEÍRÁS

A Budapest, V. kerület, Kossuth tér térépítészeti tervpályázat pályamunkájához

Posztterek jegyzéke:

1. Áttekintő helyszínrajz és vizsgálatok -
2. Tervezett közművezetékek, javasolt forgalmi rend -
3. Térépítészeti, környezetalakítási koncepcióterv (1:500) -
4. 5. Komplex környezetrendezési helyszínrajz (1:250) -
6. Metszetek -
7. Látványtervek

Amikor 2007. júniusában a terv készítői először gyűltek össze, hogy a majdani pályázati tervükről beszéljessenek, elsődleges feladatként jelent meg a **Kossuth tér** mentális és funkcionális „helyének”, identitásának a megtalálása, meghatározása, pontosítása. Ehhez széleskörű vizsgálatokat, elemzéseket végeztünk.

Helyszíni benyomások

pozitív tulajdonságok, jelenségek

városi látványkapcsolatok
központi szerep
sok turista
épületekből áradó egyedi hangulat
reprezentatív jelleg
értékes faállomány
hatalmas gyepfelületek
jó fenntartás

negatív tulajdonságok, jelenségek

belső látványkapcsolatok kihasználatlanok
változó minőségű köztéri alkotások
gyenge burkolatminőség
fogadótér hiánya
zavaró parkolás
megszakadó kerékpárút
helyenként nem megfelelő növényalkalmazás
vandalizmus

Városi kapcsolatok

A városi terek – a Kossuth térnél jóval kisebbek is – már messze a térfalakon kívül „elkezdődnek”, hiszen kihatásuk, kisugárzásuk van tágabb környezetükre. A Kossuth tér határainak keresésekor a nyugati oldal a legkevésbé kérdéses: itt a Duna és a Parlament épülete képez valódi térfalat. Északon széles partmenti sáv húzódik a Jászai Mari térig (itt a képviselői irodaház jelent fontos funkcionális kapcsolatot), keleten az Alkotmány utca tengelye, míg délkelet felé a Szabadság téri kapcsolat meghatározó. A déli oldal talán a városi értelemben legzártabb, azonban a délnyugati vizuális tengely végpontján már a Budai Várat és a Sándor-palotát találjuk.

Funkcionális keretek

A funkcionális besoroláskor az első sorban természetesen a „protokoll” szerepel: állami ünnepek, megemlékezések helyszíne a tér. De legalább ennyire jelentős az idegenforgalmi jelentősége, hiszen nemigen akad turista, aki ne keresné fel a minden bizonnyal legismertebb magyar épületet. Ugyanakkor politikai nagygyűlések, tiltakozó és támogató rendezvények is gyakran itt nyernek maguknak „teret”. De – és ez talán

számunkra a legkedvesebb – „hétköznapi”, a politikától teljes mértékben mentes rendezvények, ünnepek, vigasságok is megjelennek itt, az alkalmi jégpályától az ingyenes filmvetítésekig.

Mentális háttér

A Kossuth tér az ország főtere. Lehet, hogy a Hősök tere ismertebb és sok tekintetben, sokak számára szimbolikusabb is talán – mégis, a legfőbb döntéshozó testület, az Országgyűlés terének, ahol a nemzet zászlaja lobog, kijár a „Főtér” jelző. Mire való, mire jó egy főter? A ma általánosan bevett gyakorlat (állami rendezvények, protokoll, turizmus) mellett elsősorban a város (tágabb értelemben, és itt: az ország) polgárainak szabad és önkéntes találkozására egymással, illetve bármilyen szabadon választott eseménnyel, rendezvénnyel. Ha esik, ha fúj; békében, biztonságban; egymás maximális elfogadásával és megbecsülésével, az összetartozás boldog tudatában.

Tér vagy park?

A „Kossuth tér” nem „Kossuth park”. Vagyis klasszikus városi értelemben, illetve a funkcionális és mentális vizsgálat alapján is elsősorban „városi tér”. Azonban a kérdés nem ilyen egyszerű. Egyrészt a terület nagy és heterogén, másrészt még soha senkinek nem sikerült érdemben éles választóvonalat húznia „tér” és „park” közé. A Kossuth tér jelenlegi és tervezett állapotában is hatalmas zöldfelületekkel rendelkezik és fog rendelkezni, kiterjedt és részben értékes faállománnyal; vagyis kiválóan alkalmas közparki funkciók befogadására – és ez (részben) kívánatos is. Azonban álláspontunk szerint a közparki karakter csak a valóban annak megfelelő térrészekben alakulhat ki és nem „hatalmasodhat” el a téren, veszélyeztetve annak – az imént felvázolt – főterei funkcióit.

Alapkonceptió

A terv célja, hogy az eredeti, Steindl-féle „hármastér” gondolatot a mai igényekhez igazítva valósítsa meg – reális keretek között, racionálisan, ütemezhetően. Radikális változtatások helyett alapos helyzetértékelésen alapuló, a meglévő értékeket és a bevált funkcionális rendet alapul vevő koncepció kialakítása volt a cél, amely képes a felvázolt funkciókat egységes keretbe foglalni.

Tér és épület viszonya

A tér nem a „házé” – de mégis a ház dominál, valódi jelként, jelképként viselkedik. A térnek úgy kell önálló karakter kapnia, hogy ne konkuráljon a házzal, de ne is függjön tőle. Ezt a „távolságtartó” viszonyt hangsúlyozza az épület védelmét biztosító kerítés is. És erre a kettőségre reagál az a tervi alapgondolat is, hogy a Parlament és közvetlen környezete karakteresen különüljön el a tértől, parktól. Valóban „ússzon” a zöldben, s mint egy hatalmas, mindenki által megcsodált óceánjáró „kössön ki” a téren, és csak az arra kijelölt pontokon („hajóhidak”) lehessen megközelíteni

A terület tagolása

A teljes tervezési terület – végleges állapotában – élesen lehatárolható hármastagolást mutat.

A „PARLAMENT” a barokkizáló alaprajzú épület és a közvetlen környezete – beleértve a kötelezően előírt 20 méteres védőzónát – amelyet klasszikus kerítés választ el a környező parktól és terektől. A kerítésen belüli világ hagyományos kialakítású, amelyben az épülettel megegyező korú és/vagy stílusú elem- és anyaghasználat biztosítja a teljes összhangot.

A „PARK / TÉR” azon stendli-i alapgondolat mai megjelenése, amely szerint az épület *„...kertépítészeti elemek között, mintegy kertben szabadon állva jelenik meg...”*. Ez a területrész a kortárs tájépítészet formanyelvét alkalmazva egységes kialakításba foglalja a déli és északi melléktereket a főterrel, valóban és méltó módon keretezve az Országházat.

A „VÁROS” új köztéri minőséget takar a térfalak mentén: ez délen és északon széles, fásított járdákat; keleten gyalogos-prioritású, vegyesforgalmú díszburkolatot takar a Kúria és a leendő Miniszterelnöki Hivatal előtt. Az ország főteréhez méltó anyaghasználat és méltóságteljes visszafogottság jellemzi ezt a területrészt.

Ütemezés

A terv két nagy lépcsőben valósítható meg.

Az első ütem a felszíni parkolás részleges fennmaradásával és a jelenlegi forgalmi rend változatlanságával számol – vagyis a tér és a zöldfelület mai területére koncentrál. *(Itt fontos megjegyezni, hogy a lehetséges és szükséges mélygarázsok mérete – és az azok megépítésével járó környezeti terhelés – olyan nagy, hogy a tér felszíni rendezése azok megépítése előtt szakmailag nehezen alátámasztható.)*

A második ütemben a forgalom átszervezésével felszabaduló Nádor utcai sáv és a belső parkolás megszűnésével szabaddá váló parlamenti területek nyerik el végső formájukat.

Forgalmi rend, térszervezés

A végleges térkialakítás egyik lényegi eleme, hogy az egykori Kúria épülete (akár újra Legfelsőbb Bíróságként) és a Mezőgazdasági Minisztérium (Miniszterelnöki Hivatalként?) korábban soha nem látott módon kapcsolódjon be a tér életébe. Ehhez szükség van a keleti térfal előtti forgalom radikális csökkentésére. A gépkocsiforgalom a mögöttes utcákra terelhető, a téren a közintézményeket kiszolgáló reprezentatív forgalom mellett csak a díszburkolatban futó villamos és a vele közös pályát használó trolis marad. *(Ma a világban teljesen megszokottá váltak a mind felső, mind alsó áramszedővel működő villamosok és a felsővezeték nélküli trolibuszok – itt ezek használata javasolt.)* Ezzel egy széles, minőségi burkolattal ellátott vegyes forgalmú felület, egy olyan új városi minőség jön létre, amely „faltól-falig” bejárhatóvá, megélhetővé teszi a teret. A déli térfal előtti útszakasz egyirányúvá válik – ez lehetőséget biztosít a taxik várakozására és két turistabusz ideiglenes megállására. A tömegközlekedési eszközök megállóit – merőben más környezetben ugyan – de a mai állapottal megegyező helyen maradnak.

Mélygarázsok

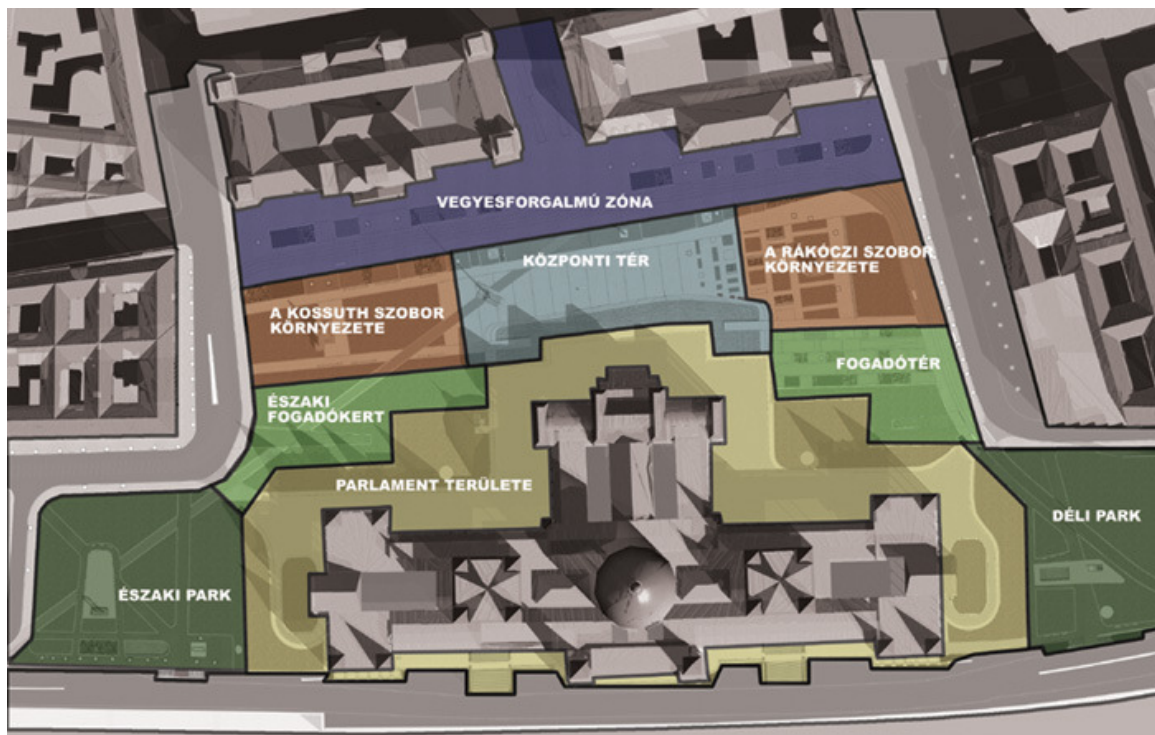
Az új „felszíni” kialakítás egyik kulcsa a parkolás kérdésének megoldása mélygarázsok segítségével. A terv három mélygarázst javasol, amelyek a Szabályozási Tervben javasolt helyen és méretben készülnek:

A „nagy” garázs: négy szinten, szintenként 116 autó (összesen 464 db) elhelyezésére alkalmas műtárgy a tér alatt. Lejáró rámpái az Alkotmány utca tér felőli végén találhatóak. Kialakítása „félszint-eltolásos”, így a keleti térfal mentén gond nélkül megoldható a közművezetékek átvezetése, valamint kedvezően alkalmazkodik a térfelszín közel két méteres emelkedéséhez is. Két felszíni kijáratai (lift+lépcső) és szellőzői egy része a keleti oldalon található üvegépületek formájában jelenik meg. A mélygarázs szerkezeti és funkcionális egységet alkot a látogatóközponttal, amelynek ellátását, feltöltését is biztosítja. Ez a műtárgy biztosít helyet a nagy díszmedencét kiszolgáló vízgépházak egyikének.

„Képviselői garázs” a központi tér északi része alatt. Kapacitása 270 autó 3 szinten, automata parkoló-rendszer alkalmazásával (három be- és kiszálló állásos autómozgató és –tároló rendszer). A garázs a „nagy” garázból, biztonsági kapun keresztül közelíthető meg, de forgalmi vagy biztonsági igény esetén egy Balassi Bálint utca felőli rámpa is kiépíthető. A garázs külön gyalogos feljáráttal rendelkezik, amely a kerítésen belül, de a biztonsági zónán kívül érkezik a felszínre a Parlament mellett. Itt található a „másik” vízgépház.

„Déli garázs”: a mai minisztériumi épület előtt, 80 autó szintenkénti kapacitással (320-400 db).

Térrészek, funkciók

A teljes terület az alábbi részegységekből áll: Parlament területe, központi tér, Kossuth szobor környezete, Rákóczi szobor környezete, vegyesforgalmú zóna, fogadótér, északi fogadókert, déli park, északi park, környező városi felületek.

A **Parlament területe** egy, az épületet körülölelő burkolatból és az ezen kívül húzódó zöldfelületből áll. Kialakítására jellemző, hogy az épület funkcionális és vizuális „kiszolgálására” törekszik – a két oldalralit előtti kis ágyásokon kívül (ezek alapmotívuma Steindl eredeti, 1884-es helyszínrajzáról származik) gyakorlatilag nélkülöz minden felesleges díszítést. A mélygarázs lehetővé teszi a burkolt felületek minimalizálását, az oldalralitok előtt hagyományos kocsielhajtók, az épület körül a protokoll- és kiszolgáló forgalom által igényelt méretű gránit díszburkolat. A területet szimmetrikusan, a keretező utcák „kanyarjaiban”, díszes nagykapukon keresztül lehet megközelíteni. A kialakítás szándékoltan historizáló – korhű kandeláberek, díszesen faragott mészkőszegélyek, az épülethez hasonlóan barokkizáló alaprajzot követő, de (neo)gótikus hangulatot keltő kerítés – mintha a házzal együtt készültek volna.

A főtér erős észak-déli irányultságot mutat – tisztelegve a két kiemelt fontosságú szobor, valamint az ezekre szerkesztett, harmincas évek-beli Ráde Károly terv előtt. Az erős irányultságot a déli oldal fogadótere és az északi oldal, országzászlót magába foglaló átlós tengelye ellensúlyozza. A korábbi tervektől eltérően a tér „nem ér véget” a szobroknál, nem „fordul vissza”, hanem a járdák vonaláig futva, határozott gesztussal nyit a környező területek, a város felé. A **Központi tér** ünnepélyes, feszes hangulatú – ezt burkolatának hatalmas mészkőlapjai is alátámasztják. A zavartalanul egybefüggő burkolat mérete a minimálisan szükséges kétszerese (80*25 méter). A teret a vegyesforgalmú zónától lépcsősor választja el – ez az autók behajtását pollerek alkalmazása nélkül akadályozza meg.

A terv kulcsmotívuma a Parlament területe és a központi tér között feszülő **díszmedence**. Pozíciója és szerepe is többrétű. Térbeli és mentális értelemben is része a Parlament belső zónájának és a főtérnek – gyakorlatilag a kettő metszetét alkotja. Funkcióját tekintve egyszerre pótolja a téren ma nagyon hiányzó vízfelületet, és helyettesíti a főhomlokzat előtt a kerítést. A medencefenék lépcsős kialakítású, így a Parlament oldalán a függőleges medencefal 125 cm, amely a mai kordonnal nagyjából megegyező magasság – így mind vízzel teli, mindvíz nélküli állapotban útját állja a hívatlan vendégeknek. A medence fölött két oldalon – a belső tengelyek folytatásában – kilátófelületek lebegnek, amelyek rendezvények esetén híddá egészíthetők ki. Hasonló módon, mobil szerkezetű híddal köthető össze egymással a Parlament főbejárati tere és a központi tér.

A két kiemelt szoborhoz hasonlóan az **Országzászló** is a helyén marad. A két **'56-os emlékművet** egy közös váltja fel, amely kiemelt pozícióban, a Parlament tengelyében kap helyet a tér keleti zónájában. A **Kossuth szobor környezete** őrzi mai hangulatát – nyugodt, ünnepélyes gyepfelület két oldalsétány között, zárt hársfasorok ölelésében.

A Rákóczi szobor környezete – ellentétben a „túloldallal” – gyökeres változáson megy át. A mai egybefüggő, virággyakkal gazdagon díszített – de ezáltal gyakorlatilag elszigetelt és használhatatlan gyepfelületet a központi tér fellazításával kialakuló reprezentatív pihenőpark foglalja el. (A térre ültetett fák gyökerei a mélygarázsban és a látogatóközpontban kirekesztett „betondobozokban” találnak elegendő termőföldet maguknak.) A fokozatosan növekvő méretű gyepkaszottakat virággyakok és nagy ülőfelületek teszik még változatosabbá. Ez a kialakítás alkalmas a nagy számban és gyakran fáradtan érkező turisták kellemes „leültetésére”, de a környékbeliek számára is vonzó célpont lehet – ugyanakkor nem idegen a tér egészétől.

Itt kell megemlíteni a központi tér két tengelye közül a keletit, ill. annak is a Szabadság tér felőli végét: itt olyan széles behajtó jön létre, amely nagyszabású rendezvények protokoll-forgalmát is gond nélkül képes lebonyolítani – hasonlóan a tér 1904-es rendezésének íves felhajtó útjaihoz. A **vegyesforgalmú zóna** a múzeum és a minisztérium előtt gyökeresen megváltoztatja a tér életét: a sötét (gránit) díszburkolaton futó (korszerű) villamosok és trolibuszok türelmesen, lépésben haladnak a dolguk után siető parlamenti képviselők, irodai alkalmazottak, ráérősen béméző turisták között.

A **Fogadóteret** a metrókijáratnál szemben, a Rákóczi szobortól a Duna felé alakítottuk ki. Fő rendeltetése a térre látogatók – városlakók, turisták – méltó fogadása és minőségi kiszolgálása (információval és más földi javakkal). A fogadótér ezáltal tehermentesíti a tér egyéb részeit a „profán” funkcióktól. Innen nyílik a kerítésen a Parlament **látogató-bejárata**, amely így mind a főbejáratokhoz, mind a déli mellékbejáratokhoz közel esik. A tér az északi átlóval azonos, meleg tónusú porfir burkolatot kap. Kialakítása feszes, de nem merev, ritmusos osztásai virággyakokat és alacsony nyírt cserjefelületeket definiálnak. A tér fái a látogatóközpont részfa mentén állnak. A térhez tartozik még a Duna felőli oldalán, az Akadémia utca tengelyében található (kb. 3 m magas) „kilátórampa”, ahonnan új nézőpontból kínálkozik nagyszerű látvány a Parlamentre.

A **látogatóközpont**: a fogadótér és a központi tér déli része alatt, a nagy garázzsal szerkezeti egységben, 1300 m² alapterületen kerül kialakításra. Bejáratai (rampa, lift, lépcső) a metró, mint fő tömegközlekedési kapocs és a turista buszok által is használt térrész felől nyílnak és a jellegzetes, háromszög-alakú fogadótérbe érkeznek. Ez a közel 400 m²-es csarnok - amely természetes fényt felülvilágítójának köszönhetően kap – időszaki rendezvények (kiállítások, kamarakoncertek) helyszíne is – amellet, hogy itt van lehetőség jegyvásárlásra, illetve innen nyílik a nagy befogadóképességű nyilvános illemhely, valamint innen lehet bejutni a garázsba is. A Rákóczi szobor alatt további 400 m²-en ajándékbolt és kávézó kap helyet a szükséges kiegészítő helyiségekkel.

Az **Északi fogadóteret** hatalmas zöldfelületének két éke a már többször említett szimbolikus átlós tengely az Országzászló és a Dunapart között, valamint a déli oldalhoz hasonló kilátórampa – csak itt a Balassi utca tengelyében és valamivel magasabb változatban. Az **Északi park** Károlyi Mihály szobrával új értelmet kap, hiszen a steindl-i „Hármas tér” egyik fontos eleme: a kötődést a mélykő, mint burkolat használata és a nagyvonalú téralakítás fejezi ki. Duna parti szakasza (a mai parlamenti behajtó út területe) is átalakul – József

Attila szobra itt valóban méltó helyre kerülhet. A mélygarázs kialakításával megújul a **Déli park** is, amelyen a villamospálya zöldbe ágyazva „hasít” keresztül. Kis súlyponti tere a Parlament hossz tengelyében mai válasz a déli oldalkapu előtti tér historizáló kialakítására. Nagyméretű zöldfelülete nyugalmat és minőséget sugároz, klasszikus parki funkcióknak helyt adva.

Kulcsfontosságú elemei a koncepciónak a várost a **Dunával összekötő tengelyek**: korántsem véletlen, hogy északon a Szalay utca, délen a Báthory utca tengelye éppen a rakpartban kialakított lépcsők felső pihenőjéhez vezetnek. Mi ezeknek a tengelyeknek a visszaépítésével igyekszünk erősíteni a végtelenül meggyengült kapcsolatot – hosszú távon bízva a rakpart átépülésében, a forgalom közúti alagútban vezetésében. A tér átalakulása löketet kell adjon a **környező városi felületek** megújulásának: elengedhetetlen az útpályák, a „túloldali járdák”, a környező utcák minőségi fejlesztése.

Faállomány (ld. mellékelt táblázat)

A terület faállománya erősen vegyes képet mutat – mind esztétikai, térszervezési, mind egészségügyi szempontból. Összességében elmondható, hogy egységes koncepció a fák telepítésében, állapotában nem fedezhető fel, sőt egyes területek az esztétikai és funkcionális értékek lerontásának szintjéig túlfásodtak, ritkításuk elengedhetetlen. Egyedi elbírálásban részesültek a felmérés alapján kiemelten védettnek nyilvánított fák – mégis a nagy hársfasorból mind egészségügyi (ritkítás), mind térkompozíciós (összelátások) szempontból vágtunk ki fákat. Összesen 230 db fakivágás van ebből 48-at a szakvélemény javasolt, 182-t pedig koncepcióból távolítottunk el. **A téren 154 db fát pótolunk vissza.**

Közműkiváltások

A mélyépítés során a Szabályozási Terv ajánlásait vettük figyelembe – ezáltal a főgyűjtő érintetlen marad. Az építés során kisebb átmérőjű és jelentőségű vezetéseket – elsősorban ivóvíz és csapadékvíz csatorna kerül kiváltásra (ld. 2. poszter).

Felületkimutatás

Zöldfelület jelenlegi állapotban: 19.980 m², a tervezett kialakításban: 22.269 m²

Növényalkalmazás

A növényalkalmazásban az egyes részterületek karakterét, funkcióját tartottuk szem előtt. Így kaptak helyet elegáns fasorok, reprezentatív növényfelületek, díszcserje kiültetések és évelőágyak a szobrok környezetében és a látogatóközpont területén. A Parlament északi és déli kocsifelhajtójához történeti hangulatú cserje és évelő kiültetést terveztünk.

JAVASOLT NÖVÉNYEK JEGYZÉKE

a *-gal jelöltek örökzöldek

Tudományos név / magyar név

FÁK

Acer platanoides 'Royal Red' / korai juhar
Alnus glutinosa / enyves éger
Celtis occidentalis / nyugati ostorfa
Cercis siliquastrum / júdásfa
Crataegus laevigata 'Paul's Scarlet' / kárminpiros cseregalagonya
Fraxinus angustifolia ssp. Pannonica / magyar kőris
Fraxinus excelsior / magas kőris
Fraxinus ornus 'Mecsek' / virágos kőris
Gleditsia triacanthos / tövises lepényfa
Platanus × hybrida / platán
Prunus cerasifera 'Nigra' / vérszilva
Prunus serrulata 'Kiku-Shidare-Sakura' / díszcsereesznye
Tilia cordata 'Greenspire' / 'Greenspire' kislevelű hárs

ÖRÖKZÖLDEK

Pinus strobus
Taxus baccata* / tiszafa

CSERJÉK

Berberis × ottawensis 'Superba'* / Superba borbolya
hibrid
Carpinus betulus / gyertyán
Euonymus europaeus / csíkos kecskerágó
Ligustrum ovalifolium* / széleslevelű fagyal
Philadelphus coronarius / közönséges jezsámen
Pyracantha coccinea 'Kasan'* / Kasan vöröslő tűztövis
Viburnum 'Pragense'* / prágai bangita

DÍSZCSERJÉK

Caryopteris incana / kínai kékszakáll
Cornus alba / fehér som
Cotoneaster × suecicus 'Skogholm'* / svéd madárbirs
Cotoneaster horizontalis* / elterülő kerti madárbirs
Cotoneaster salicifolius 'Herbstfeuer'* / fűzlevelű
madárbirs
Forsythia × intermedia / hibrid aranycsereje

Lonicera nitida / mirtuszlonc
Lonicera pileata / örökzöld pileai törpe lonc
Mahonia repens* / Heverő mahónia
Prunus laurocerasus / babérmeggy
Spiraea × bumalda 'Anthony Waterer' / kerti
gyöngyvessző
Symphoricarps × chenaultii 'Hancock' / pettyes hóbogó

ÉVELŐ DÍSZNÖVÉNYEK

Hypericum calycinum* /örökzöld cserjés orbáncfű
Lavandula angustifolia / levendula
Santolina chamaecyparissus / hamvaska

Berendezési tárgyak

A Parlament kertjében a történeti hangulatnak megfelelő világító testek jelennek meg, míg a tér többi területén napjaink formavilágához illeszkedő világítótestek és bútorok kerültek elhelyezésre.

melléklet

A kivágásra javasolt fák jegyzéke:

Sorszám	A fa tudományos neve	Törzsát-mérő cm	Vitalitási érték %	Száraz gallyakkal.
14	<i>Platanus × acerifolia</i>	12	70	Száraz gallyakkal.
15	<i>Platanus × acerifolia</i>	11	90	
16	<i>Platanus × acerifolia</i>	10	60	Koronában sok száraz gally.
17	<i>Platanus × acerifolia</i>	10	80	
18	<i>Platanus × acerifolia</i>	10	80	
20	Ginkgo biloba *	18	90	Felnyurgult korona, kevés száraz gally.
28	<i>Acer platanoides</i> 'Schwedleri'	20	90	Kevés száraz gally.
29	<i>Fraxinus americana</i>	35	30	Törzse odvas, nagy visszavágott vázága bekorhadt, féloldalas korona, díszérték nélküli fa.
31	<i>Catalpa bignonioides</i>	50	20	Törzse erősen megdőlt, kioldvasodott, sok száraz ág.
32	<i>Carpinus betulus</i>	15+15	70	Kéttörzsű bokorfa, a juhar miatt féloldalas korona.
33	<i>Carpinus betulus</i>	17	70	Összenőtt korona.
35	<i>Fraxinus americana</i>	25	30	Törzse tönél és 1 m magasságban odvas.
36	<i>Catalpa bignonioides</i>	40	30	Tönél zárt odú, koronában ágcsomok, féloldalas.
37	<i>Robinia pseudoacacia</i>	10	30	6 db fiatal fa a szellőző mellett, görbe törzs, kusza korona.
38	<i>Acer saccharinum</i>	45	40	Felnyurgult korona, sok száraz ág, csúcscsáradás, villás koronaágak.
40	<i>Gleditsia triacanthos</i>	43	40	Magas törzs, féloldalas korona, sok száraz ág.
41	<i>Gleditsia triacanthos f. inermis</i>	45	20	Visszavágott, deformálódott korona.
43	<i>Acer platanoides</i> 'Faassen's Black'	25	80	Magas törzs, enyhén féloldalas korona
45	<i>Gleditsia triacanthos f. inermis</i>	25	80	Magas törzs, enyhén féloldalas korona.
46	<i>Acer platanoides</i> 'Faassen's Black'	20	30	Törzse mélyen odvas, koronában beszáradt ágcsomok, legyengült fa.
47	<i>Carpinus betulus</i>	10	90	Szép bokorfacsoport.
48	<i>Pinus nigra</i>	20	30	Alsó ágai szárazak, vezérága visszatört.
49	<i>Fraxinus americana</i>	40	30	Visszavágott korona, beodvasodott ágcsomokon farontó gomba (Armillaria).
50	<i>Fraxinus americana</i>	50	30	Magasan visszavágott korona, nagy vázága odvas, sok száraz ág.
51	<i>Catalpa bignonioides</i>	27	20	Törzsének 2/3-ad része elhalt.
53	<i>Fraxinus pennsylvanica</i>	30	20	Korábban visszavágott fa, erősen legyengült.
60	<i>Platanus × acerifolia</i>	50	10	Két oldalról is mélyen beodvasodott törzs (4. kép). Balesetveszélyes fa!
62	<i>Platanus × acerifolia</i>	10	70	Száraz gallyas fa.
64	<i>Robinia pseudoacacia</i>	20	50	Facsoport.
65	<i>Robinia pseudoacacia</i>	20	50	
66	<i>Robinia pseudoacacia</i>	12	20	Deformálódott korona, erősen legyengült egyed.
68	<i>Ulmus minor</i>	20	30	Facsoport, sűrű állásban lévő magoncok.
69	<i>Ulmus minor</i>	10	30	Facsoport, sűrű állásban lévő magoncok.
70	<i>Ulmus minor</i>	10	30	Facsoport, sűrű állásban lévő magoncok.

71	<i>Ulmus minor</i>	65	20	Szilfavésszel fertőzött fa, felső 2/3-ad része elhalt, levágott ágsebtől baktériumos nyálkafolyás.(7. kép) A fa nem menthető meg, ezért kivágását javasoljuk.
73	<i>Robinia pseudoacacia 'Bessoniana'</i>	40	30	Bekorhadt ágsebek az oltásnál nagy vázágcsonk, törzse is odvasodik.
74	<i>Robinia pseudoacacia 'Bessoniana'</i>	45	20	Törzse mélyen beodvasodott, oltás helyén is odvas, vastag ágak is.
75	<i>Robinia pseudoacacia 'Bessoniana'</i>	43	10	Csaknem elszáradt fa
78	<i>Catalpa bignonioides</i>	30	10	Visszavágásnál beszáradt ágcsonkok. Törzse erősen korhadt.
79	<i>Ulmus sp.</i>	15	80	Szép formás kis fa.
90	<i>Acer platanoides 'Faassen's Black'</i>	30	90	Kevés száraz gally.
91	<i>Tilia tomentosa</i>	20	80	Erősen tósarjas, lelógó ágakkal.
94	<i>Corylus avellana 'Fuscorubra'</i>		90	2 vöröslevelű mogyoróbokor
95	<i>Acer platanoides 'Faassen's Black'</i>	30	80	Koronában kevés száraz gally.
96	Taxus baccata *	25	100	Hatalmas, formás bokor, 5 × 5 m-t beborít. (9. kép)
97	<i>Robinia pseudoacacia 'Bessoniana'</i>	50	5	Törzse beodvasodott, visszavágott koronája csaknem elhalt
98	<i>Taxus baccata</i>	20+15	100	Bokorforma, igen szép egyed.
99	<i>Taxus baccata</i>	10	80	Felgallyazott törzs.
100	<i>Taxus baccata</i>	20	80	Villás törzsén újra sarjad.
101	<i>Taxus baccata</i>	12+10+10	80	Soktörzsű, félig felgallyazott.
102	<i>Taxus baccata</i>	12	70	Felgallyazott törzsén újra sarjad.
103	<i>Platanus × acerifolia</i>	43	50	Korábban visszavágott fa, féloldalas korona.
104	<i>Platanus × acerifolia</i>	35	50	Féloldalas korona, ágcsonkok bekorhadtak.
106	<i>Taxus baccata</i>	15+10+8	90	Bokor formájú.
107	<i>Sophora japonica</i>	36	20	Bekorhadt törzs és vázágak, sok száraz ág, farontó gombával (Fomes sp.) fertőzött (10. kép).
108	<i>Sophora japonica</i>	36	20	Erősen korhadt törzs és vázágakBalesetveszélyes fa.
109	<i>Sophora japonica</i>	53	30	Törzse a tőnél korhadt. Balesetveszélyes fa.
110	<i>Sophora japonica</i>	53	20	Korábban visszavágott fa, törzse erősen bekorhadt.
111	<i>Sophora japonica</i>	53	40	Magas törzs. Féloldalas korona, kivágás, vagy visszavágás?
112	<i>Sophora japonica</i>	40	20	Törzsön ágsebeiktől bekorhadások, sok száraz ág, erősen legyengült fa.
113	<i>Sophora japonica</i>	38	10	Törzse korhadt.
114	<i>Sophora japonica</i>	48	30	Magas törzs, sok száraz ág, vastag ágain a kéreg széttobbant. Balesetveszélyes fa, ifjítás, vagy kivágás javasolt.
117	<i>Platanus × acerifolia</i>	70	70	Törzse erősen tőterpeszes, gyökerek a burkolatot emelik, kevés száraz gally.
119	<i>Platanus × acerifolia</i>	60	70	Kevés száraz ág. Szépen összenőtt facsoport, meg kell tartani!
124	<i>Chamaecyparis lawsoniana</i>	25	30	Korona közepe kiritkult.
125	<i>Pseudotsuga menziesii</i>	23	20	Sok száraz ág, díszérték nélküli fa.
127	<i>Pseudotsuga menziesii</i>	22	30	Deformálódott, kiritkult korona, csúcán tömeges tobozterméssel.
128	<i>Pseudotsuga menziesii</i>	13	10	Csak a csúcsi részen van zöld gallya.
129	<i>Pseudotsuga menziesii</i>	26	30	Alsó ágak szárazak.
130	<i>Pseudotsuga menziesii</i>	25	30	Sok száraz ág, csúcsi részen tömeges tobozzal.
131	<i>Pseudotsuga menziesii</i>	20	30	Deformálódott korona, száraz ágak.

132	<i>Pinus wallichiana</i>		13	30	Felnyugult, a fenyőcsoportba beszorult korona, száraz ágak.
133	<i>Pseudotsuga menziesii</i>		15	20	Sok száraz ág, díszérték nélküli fa.
134	<i>Pseudotsuga menziesii</i>		16	30	Deformálódott korona.
135	<i>Pseudotsuga menziesii</i>		23	40	Magas törzs, alsó gallyak szárazak.
136	<i>Pseudotsuga menziesii</i>		26	50	Deformálódott korona, száraz ágak.
137	<i>Pinus wallichiana</i>		15	10	Díszérték nélküli, deformálódott fa, sok száraz ággal.
138	<i>Taxus baccata</i>		18	90	Felgallyazott törzs.
139	<i>Taxus baccata</i>	10+10+10		90	Bokorfa.
140	<i>Taxus baccata</i>			80	15 m ² , 10 db egybenőtt lombzatú csoport.
141	Platanus × acerifolia *		73	80	Tőterpeszes szép fa, ágsebeket kezelni kell.
142	Platanus × acerifolia *		65	80	Egybenőtt korona (12. kép), kevés száraz gally.
144	<i>Robinia pseudoacacia 'Bessoniana'</i>		48	20	Visszavágott fa, oltáshelyen odvas, korhadt.
145	<i>Taxus baccata</i>	11+6+10		90	Felfutó borostyánt leszedni.
146	<i>Thuja orientalis</i>		12	10	Díszérték nélküli egyed.
147	<i>Pinus nigra</i>		18	80	Enyhén deformálódott korona.
148	Pinus nigra *		25	80	Szép formájú, értékes egyed.
149	<i>Pinus nigra</i>		10	10	Alászorult, díszérték nélküli egyed.
150	<i>Betula pendula</i>	10+15		0	Kiszáradt fa.
151	Taxus baccata *			70	4 db összenőtt facsoport.
152	<i>Juniperus chinensis 'Pfitzeriana'</i>		12	50	Felgallyazott, esernyő formájú bokorfa.
153	<i>Taxus baccata</i>		12	60	Elterülő ágakkal.
154	<i>Pinus nigra</i>		18	50	Deformálódott korona.
155	<i>Pinus nigra</i>		10	20	Megdőlő törzs, alászorult korona.
156	<i>Thuja orientalis</i>		10	30	Meghibásodott vízcsp miatt elárasztott terület.
157	<i>Taxus baccata</i>		11	40	
158	<i>Taxus baccata</i>		12	40	
160	<i>Taxus baccata</i>	10+8		70	Bokorfa.
161	<i>Taxus baccata</i>	16+6+6		80	Elfekvő ágakkal.
162	<i>Robinia pseudoacacia 'Bessoniana'</i>		63	10	Elkorhadó törzs, oltásnál odvas.
164	<i>Robinia pseudoacacia 'Bessoniana'</i>		50	10	Elkorhadó törzs, oltásnál odvas.
165	<i>Robinia pseudoacacia 'Bessoniana'</i>		52	20	Korhadó törzs, oltásnál odvas.
166	<i>Robinia pseudoacacia 'Bessoniana'</i>		48	20	Korhadó törzs, oltásnál odvas.
168	<i>Taxus baccata</i>	12+12		80	Elfekvő ágakkal.
169	<i>Taxus baccata</i>		12	80	
170	<i>Fraxinus excelsior</i>	18+13		50	Kéttörzsű fa, törzse erősen pajzstetves, kiritkult korona.
171	<i>Pinus nigra</i>		28	50	Deformálódott korona.
172	<i>Pinus nigra</i>		20	50	
173	Quercus robur *		60	80	Néhány vázágseb odvasodik, kezelni kell. Borostyánt le kell szedni a törzséről.
174	<i>Robinia pseudoacacia 'Bessoniana'</i>		50	10	Korhadó törzs, oltásnál odvas.
175	<i>Robinia pseudoacacia 'Bessoniana'</i>		40	10	Korhadó törzs, oltásnál odvas.

176	<i>Robinia pseudoacacia 'Bessoniana'</i>	53	10	Erősen bekorhadt törzs.
177	<i>Robinia pseudoacacia 'Bessoniana'</i>	60	10	Korhadt törzs, oltásnál odvas.
179	<i>Tilia tomentosa</i> *	38	40	Törzsén bekorhadt fagyrepedés (erősen kong), alászorult korona.
181	<i>Tilia tomentosa</i> *	50	70	Törzsében 1 m-en zárt odú van.
183	<i>Tilia tomentosa</i> *	53	70	2 ágseb odvasodik, tősarjas.
185	<i>Tilia tomentosa</i> *	45	70	Ágsebek, száraz ágak.
187	<i>Tilia tomentosa</i> *	55	70	Ágsebek, száraz ágak.
189	<i>Tilia tomentosa</i> *	60	80	Kevés ágseb.
191	<i>Tilia tomentosa</i> *	60	90	
192	<i>Tilia tomentosa</i> *	47	70	Törzsén korhadás
193	<i>Tilia tomentosa</i> *	68	80	Ágvillától kevés kéregelhalás.
194	<i>Tilia tomentosa</i> *	63	70	Vázágán bekorhadt sebek.
195	<i>Tilia tomentosa</i> *	50	50	Törzsén odvak.
196	<i>Tilia tomentosa</i> *	31	80	Kevés ágseb.
198	<i>Tilia tomentosa</i> *	50	80	Kevés ágseb.
200	<i>Tilia tomentosa</i> *	46	80	Ágsebek korhadnak.
203	<i>Tilia tomentosa</i> *	50	80	Befortt ágseb.
205	<i>Tilia tomentosa</i> *	42	90	Szép fa.
206	<i>Tilia tomentosa</i> *	50	90	Felszíni gyökerekből sarjak. Ágsebek.
208	<i>Tilia tomentosa</i> *	46	70	Kevés száraz ág, korhadó ágsebek.
210	<i>Tilia tomentosa</i> *	35	70	Törzsén ágsebtől odvasodás, lelógó ágak.
213	<i>Tilia platyphyllos</i> *	43	80	Ágsebeiktől odvasodik.
216	<i>Platanus × acerifolia</i>	68	70	Törzsén fagyrepedések, száraz ágak.
217	<i>Fraxinus excelsior</i>	20	90	
218	<i>Platanus × acerifolia</i>	50	0	Dekapitált fatörzs.
219	<i>Platanus × acerifolia</i>	52	0	Dekapitált fatörzs.
220	<i>Platanus × acerifolia</i>	21	90	
221	<i>Sophora japonica</i>	45	50	Sok száraz ág. Gyökere a burkolatot emeli.
222	<i>Platanus × acerifolia</i>	23	90	
223	<i>Platanus × acerifolia</i>	90	0	Dekapitált fatörzs.
228	<i>Platanus × acerifolia</i>	76	30	Megdőlött törzsén nagy bekorhadás, kivágás, vagy visszavágás?
231	<i>Fraxinus americana</i>	11	80	Törzse és vastag ága pajzstetves, kevés száraz gally.
243	<i>Platanus × acerifolia</i>	20	60	Csúcscsáradás.
244	<i>Platanus × acerifolia</i>	20	60	Csúcscsáradás.
250	<i>Robinia pseudoacacia 'Bessoniana'</i>	42	10	Törzse kong, oltásnál mélyen bekorhadt, visszavágott fa.
252	<i>Prunus sp.</i>	15	30	Alany, a nemes lepusztult róla.
256	<i>Sophora japonica</i>	53	30	Törzse félig elhalt, sok száraz ág, kivágás, vagy ifjítás.
261	<i>Taxus baccata</i>	30+18	90	Tőtől ágas nagy bokor.
262	<i>Ilex aquifolium</i>	8	80	Deformálódott korona.
263	<i>Ilex aquifolium</i>	10+7	80	Kéttörzsű, enyhén deformálódott korona.

264	Taxus baccata *		20	90	Dekoratív bokorfák.
265	Taxus baccata *	15+12		90	
266	Taxus baccata *	15+12		90	
268	<i>Picea omorica</i>		12	70	Enyhén deformálódott korona.
271	<i>Picea pungens</i>		9	30	Alászorult koronájú kis fa.
272	<i>Ilex aquifolium</i>		9	80	
273	<i>Taxus baccata</i>	8+5		80	
276	Malus × purpurea *		45	90	Szép habitusú díszalma.
277	<i>Ilex aquifolium</i>		8	90	<i>Berberis thunbergii</i> 'Atropurpurea' csoport közepében, ki kell szabadítani.
278	Fagus sylvatica 'Atropunicea' *		45	90	Bokorfa.
280	<i>Celtis occidentalis</i>	22+20+15+18		50	4 törzsű fa, fagyrepedések, sok száraz gally.
283	Betula pendula *		43	60	Törzse görbe, féloldalas korona, száraz ágak.
286	<i>Taxus baccata</i>		15	90	Bokorfacsoport.
287	<i>Taxus baccata</i>		20	90	Bokorfacsoport.
288	<i>Taxus baccata</i>	15+15		90	Bokorfacsoport.
289	Cupressus arizonica *		30	100	Összenőtt korona, különlegesen szép egyed.
290	Cupressus arizonica *		25	100	Összenőtt korona, különlegesen szép egyed.
291	<i>Acer saccharinum</i>		92	20	Fatorzó, egyik vázága és fél törzse elhalt
292	<i>Celtis occidentalis</i>		54	50	Sok száraz ága van, beforrt sebekkel. Ifjítható.
293	<i>Celtis occidentalis</i>		50	40	Sok száraz ág, ifjítható.
294	Fagus sylvatica 'Atropunicea' *		30	90	Ágvillás bokorfa, nagyon szép egyed.
295	<i>Taxus baccata</i>		20	80	Tőtől ágas, kicsit kirtkult bokorfa.
296	Ligustrum 'Vicaryi' *			100	Különösen dekoratív bokor
297	Ligustrum 'Vicaryi' *			100	Különösen dekoratív bokor.
298	<i>Picea pungens f. glauca</i>		20	30	Féloldalas korona, sok száraz ág.
299	<i>Picea pungens f. glauca</i>		30	40	Féloldalas korona, sok száraz ág.
300	Taxus baccata *		40	90	Tőtől ágas, gyönyörű példány.
301	Juniperus chinensis 'Pfitzeriana' *			90	5 m átmérőjű bokor, a fenyő felől kicsit féloldalas.
302	Paeonia suffruticosa *			90	fás pünkösdirózsa fajta, 4 db egy csoportban.
303	Magnolia × soulangiana *	25+25+12		90	Alsó ága gyenge, alatta szépen újul. Törzsén és vázágain ágsebek vannak. Halványzöld lomb, különös díszértékű fa.
304	Magnolia × lilioflora 'Nigra' *		58	70	Törzsén nagy ágsebtől bekorhad, fagyrepedés, kéregelhalás.
305	<i>Pinus nigra</i>		35	50	Sok száraz ág, deformálódott korona.
306	<i>Picea pungens f. glauca</i>		33	60	Összenőtt koronájú facsoport.
307	Picea pungens f. glauca *		33	90	Nagyon szép formájú fa.
308	<i>Picea pungens f. glauca</i>		28	50	Száraz gallyak, lelógó ágak.
309	<i>Picea pungens f. glauca</i>		30	50	Villás törzsű fa.
310	<i>Ficus carica</i>		12	90	Szép alacsony bokorfa.
311	Picea pungens f. glauca *		30	80	Tőtől egy vékonyabb ágvillája van, kevés száraz gally.
312	<i>Picea pungens f. glauca</i>		35	40	A Magnólia miatt féloldalas korona.

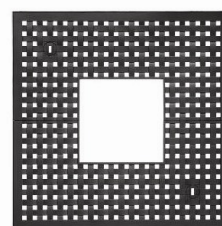
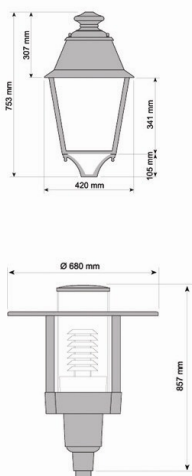
313	Magnolia × lilioflora 'Nigra' *	43	80	Törzsén ágsebek odvasodnak. Felszínen futó gyökerek.
314	Magnolia × lilioflora 'Nigra' *	50	70	Tőtől ágas bokorfa. Alsó két ágán sok ágseb odvas, koronában száraz gallyak.
315	Prunus cerasifera 'Nigra'	56	20	Erősen visszavágott vastag vázágain gyantacseppekkel, több vízajtással. Relikvia, ilyen korú és méretű fa ebből a fajtából kevés van.
317	Syringa vulgaris 'Mme Lamoine'		90	Fehér teltvirágú fajta, sok sarjhajtással.
319	Pinus mugo		80	Tőtől ágas, alacsony bokorfa.
320	Picea pungens f. glauca *	30	90	Szép formájú fa, értékes egyed.
321	<i>Picea pungens f. glauca</i>	17	20	Felnyurgult, deformálódott korona, sok száraz ág, csekély díszérték.
322	Picea pungens f. glauca	28	80	Kicsit féloldalas korona, kevés száraz ág.
323	Juniperus chinensis 'Pfitzeriana'	20	80	Alacsony törzs.
324	Ficus carica	10	90	Bokorfa
325	Taxus baccata *	30+20	90	Gyönyörű, óriás bokorfa.
326	Paeonia suffruticosa		70	3 db, fehér, rózsza és sötétrózsza virágokkal.
327	Taxus baccata *		90	5 m átmérőjű bokor.
328	Thuja plicata	12	80	Állományban.
329	Thuja plicata	10	70	Állományban.
330	Thuja plicata	13	80	Állományban.
331	Chamaecyparis lawsoniana 'Globosa'	13	80	
332	Chamaecyparis lawsoniana 'Globosa'	20	90	
333	Cupressus arizonica *	40	100	Védendő!
334	Thuja plicata	9	70	
336	Betula pendula *	53	90	Kevés száraz gally, felszínen futó gyökerek.
339	Taxus baccata		70	4 m átmérőjű bokor, alsó gallyait levágták.
341	Pinus nigra	33	70	Fenyő csoport, összenőtt koronával.
342	Pinus nigra	33	70	
343	Pinus nigra	38	1	
344	Pinus nigra	27	1	
345	Pinus mugo	10	40	Laposan elterülő bokor.
347	Betula pendula *	20+20	80	Kéttörzsű fa. Szép facsoportban.
349	Betula pendula	20	80	Törzsén beforrt seb.
350	<i>Picea pungens f. glauca</i>	25	30	Beszorult, díszérték nélküli fa.
351	Picea pungens f. glauca	33	60	Féloldalas korona. Törzsén több seb, tönél fojtógyökér fejlődött.
352	Quercus robur 'Fastigiata'	26	50	Vezérgátat visszavágták, kevés száraz gally.
354	Quercus rubra	27	80	
356	Betula pendula *	38+36	70	Kéttörzsű fa, száraz gallyak.
357	Betula pendula	20	40	Ritkás, féloldalas korona.
358	<i>Picea pungens f. glauca</i>	22	20	Felkopaszodott törzs, sok száraz ág, díszérték nélküli fa.
361	Taxus baccata		80	Bokorfák, felgallyazva, összenőtt facsoport.
362	Taxus baccata		50	

363	Taxus baccata		80
364	Fagus sylvatica 'Atropunicea' *	23	90 Bokorfa, alsó 8 cm átmérőjű ágát levágni.
368	Malus × purpurea *	55	80 Szép bokorfa, törzsén a tőnél zárt odú.
371	Sophora japonica	26	30 Sok száraz ág, törzsén sebektől odvasodik. Ki lehet vágni.

Félkövér*=kiemelten értékes

Dőlt=szakvéleményáltal kivágásra javasolt

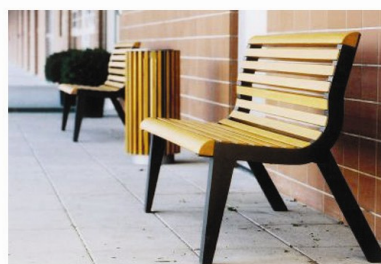
JAVASOLT BERENDEZÉSI TÁRGYAK - UTCABÚTOROK:

FAVEREMRÁCS

TÖRTÉNETI ÉS MODERN HANGULATÚ VILÁGÍTÓTESTEK

ÜLŐFELÜLETEK - PADOK

HULLADÉKGYŰJTŐ

POLLER